# IETEIKUMI

## KOMISIJAS IETEIKUMS

**(2014. gada 4. aprīlis)**

**par kadmija klātbūtnes samazināšanu pārtikā**

**(Dokuments attiecas uz EEZ)**

(2014/193/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu,

tā kā:

(1) Komisijas 2006. gada 19. decembra Regulā (EK) Nr. 1881/2006, ar ko nosaka konkrētu piesārņotāju maksimāli pieļaujamo koncentrāciju pārtikas produktos ([1]), ir noteikts kadmija maksimāli pieļaujamais daudzums virknē pārtikas produktu.

(2) Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (*EFSA*) Zinātnes ekspertu grupa jautājumos, kas saistīti ar piesārņojumu pārtikas apritē (*Contam* grupa), 2009. gada 30. janvārī pieņēma atzinumu par kadmiju pārtikā ([2]). Šajā atzinumā *EFSA* noteica jaunu pieļaujamo nedēļas devu (*TWI*) 2,5 µg/kg ķermeņa svara. Savā paziņojumā par 2009. gadā *Contam* grupas noteikto kadmija pieļaujamās nedēļas devas atkārtotu izvērtēšanu ([3]) *EFSA* ņēma vērā nesen veikto riska novērtējumu, ko veica Apvienotā *FAO*/PVO pārtikas piedevu ekspertu komiteja (*JECFA*) ([4]), un apstiprināja *TWI* 2,5 µg/kg ķermeņa svara.

(3) *Contam* grupas zinātniskajā atzinumā secināts, ka vidējā ekspozīcija kadmijam, kas uzņemts ar uzturu, Eiropas valstīs ir tuva *TWI* (2,5 µg/kg ķermeņa svara) vai nedaudz pārsniedz to. Atsevišķās iedzīvotāju apakšgrupās *TWI* var tikt pārsniegta apmēram divas reizes. Vēl *Contam* grupa secināja: lai gan iespējamība, ka personai, kas eksponēta šādai devai, varētu rasties nieru darbības traucējumi, ir neliela, iedzīvotāju līmenī ekspozīcija kadmijam būtu jāsamazina.

(4) Saskaņā ar *Contam* grupas zinātnisko atzinumu galvenais ar uzturu uzņemta kadmija ekspozīcijas avots ir plaši patērētās pārtikas grupas: graudaugi un graudaugu produkti, dārzeņi, rieksti un pākšaugi, cieti saturošas saknes vai kartupeļi un gaļa un gaļas produkti. Augstākā kadmija koncentrācija tika konstatēta tādās pārtikas precēs kā jūraszāles, zivis un jūras veltes, šokolāde un īpašas diētas pārtikas produkti, kā arī sēnēs, eļļas sēklās un ēdamos gaļas subproduktos.

(5) Kadmija maksimāli pieļaujamais daudzums 2001. gadā ir noteikts plašam pārtikas klāstam, tostarp, graudaugiem, dārzeņiem, gaļai, zivīm, jūras veltēm, gaļas subproduktiem un uztura bagātinātājiem. Ņemot vērā nesenos *EFSA* secinājumus, ir apsvērts jauns maksimāli pieļaujamais daudzums zīdaiņu pārtikā un šokolādes/kakao produktos un paredzams, ka tuvākajā laikā šie daudzumi tiks pieņemti.

(6) Turklāt, ņemot vērā *Contam* grupas zinātniskos atzinumus par kadmiju, Komisija arī pētīja iespējas samazināt dažus no esošajiem kadmija maksimāli pieļaujamajiem daudzumiem pārtikas produktos, kas ir galvenie ekspozīcijas ceļi (piemēram, graudaugi, dārzeņi, kartupeļi).

(7) Komisija uzskata, ka būtu grūti panākt nekavējošu maksimāli pieļaujamā daudzuma samazināšanu. Kadmija klātbūtne pārtikā nav viendabīga, bet ļoti atšķirīga atkarībā no, piemēram, ģeogrāfiskās atrašanās vietas (dažāds dabīgā kadmija klātbūtnes daudzums augsnē, kas atkarīgs no atšķirīgas tā izplatības zemes garozā), no kadmija pieejamības augsnē (dažāda apmēra nokļūšana no augsnes augos atkarībā no augsnes pH un citām augsnes sastāvdaļām), no dažādām augu šķirnēm ar atšķirīgu kadmija uzkrāšanas spēju, bet arī no antropogēniem faktoriem, piemēram, notekūdeņu dūņu, kūtsmēslu vai fosfātu minerālmēslu izmantošanas lauksaimniecībā un citiem

([1]) OV L 364, 20.12.2006., 5. lpp.
([2]) *The EFSA Journal* (2009) 980, 1.–139. lpp.
([3]) *The EFSA Journal* (2011), 9(2):1975.
([4]) *WHO Food Additives Series* 64, Apvienotās FAO un PVO pārtikas piedevu ekspertu komitejas (*JECFA*) 73. sanāksme, Pasaules Veselības organizācija, Ženēva, 2011.

faktoriem. Attiecībā uz kadmija klātbūtni fosfātu minerālmēslos, saistībā ar ko aizvien norit darbs, Komisija apzinās nepieciešamību rīkoties saskaņā ar tās 2008. gadā pieņemto riska samazināšanas stratēģiju attiecībā uz kadmiju un kadmija oksīdu ([1]).

(8) Taču dažas metodes, lai samazinātu kadmija klātbūtni pārtikā, jau pastāv, bet vajadzīgs zināms laiks, lai lauksaimnieki un pārtikas apritē iesaistītie uzņēmēji tās pilnībā īstenotu. Lai panāktu kadmija daudzuma samazinājumu pārtikā vidējā termiņā vai ilgtermiņā, dažos gadījumos pašreizējās metodes nepieciešams īpaši pielāgot kultūraugiem un ģeogrāfiskiem apgabaliem, kuriem tās piemērojamas, kā arī par tām labāk jāinformē un tās jāpopularizē lauksaimniekiem. Tādēļ ir lietderīgi, ka dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka lauksaimnieki tiek informēti par jau pieejamajām samazināšanas metodēm, tādējādi tās popularizējot, un lai to īstenošana tiktu sākta vai turpināta nolūkā samazināt kadmija daudzumu pārtikā. Vajadzības gadījumā būtu jāveic papildu izpēte un izmeklēšana, lai novērstu jebkādas iespējamās nepilnības zināšanās par samazināšanas metodēm.

(9) Veikto pasākumu ietekme būtu regulāri jāuzrauga un jāziņo par to Komisijai. Būtu jāvāc un regulāri jāiesniedz *EFSA* papildu dati par kadmija sastopamību, lai Komisija varētu atkārtoti izvērtēt stāvokli līdz 2018. gada 31. decembrim, lai nolemtu par attiecīgiem turpmākiem pasākumiem,

IR PIEŅĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

1. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai lauksaimnieki un pārtikas apritē iesaistītie uzņēmēji pakāpeniski īstenotu pieejamos mazināšanas pasākumus kadmija daudzuma samazināšanai pārtikā, jo īpaši graudaugos, dārzeņos un kartupeļos. Tas ietver efektīvus informēšanas līdzekļus par zināmajām samazināšanas metodēm un to popularizēšanas līdzekļus lauksaimniekiem un pārtikas apritē iesaistītajiem uzņēmējiem.

2. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka, ja vajadzīgas papildu zināšanas, lai apzinātu piemērotas samazināšanas metodes, piemēram, konkrētiem kultūraugiem vai īpašam ģeogrāfiskajam apgabalam, jāveic izmeklēšana/izpēte, lai novērstu šīs nepilnības zināšanās.

3. Dalībvalstīm būtu regulāri jāuzrauga īstenoto samazināšanas pasākumu progress, vācot datus par kadmija daudzuma sastopamību pārtikā. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai:

   1) analīžu rezultāti tiktu regulāri iesniegti *EFSA*, lai tos varētu izmantot vienotas datubāzes izveidei, un lai

   2) 2015. gada decembrī Eiropas Komisijai tiktu sniegts progresa ziņojums par šā ieteikuma īstenošanu, kam sekotu nobeiguma ziņojums ne vēlāk kā 2018. gada februārī. Šajos ziņojumos īpaša uzmanība būtu jāpievērš tādam kadmija daudzumam, kas ir tuvu vai pārsniedz maksimāli pieļaujamo daudzumu.

4. Paraugu ņemšana un analīze jāveic saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti Komisijas 2007. gada 28. marta Regulā (EK) Nr. 333/2007, ar ko nosaka paraugu ņemšanas un analīzes metodes svina, kadmija, dzīvsudraba, neorganiskās alvas, 3-MHPD un policiklisko aromātisko ogļūdeņražu koncentrācijas oficiālajai kontrolei pārtikas produktos ([2]).

Briselē, 2014. gada 4. aprīlī

*Komisijas vārdā –*
*Komisijas loceklis*
Tonio BORG

([1]) Komisijas Paziņojums par riska faktoru novērtēšanas rezultātiem un riska samazināšanas stratēģijām šādām vielām: kadmijs, kadmija oksīds (OV C 149, 14.6.2008., 6. lpp.).
([2]) OV L 88, 29.3.2007., 29. lpp.